

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr.

Fylke: Nordalands

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Elne

Emne: Frandspark og Hæi

Bygdelag: Skovedalen

Oppskr. av: Samuel Høveriide

Gard: Trauareid

(adresse): Elne

G.nr. 55 Br.nr. 1.2.3.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. ja

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Jeg er født på gården Trauareid
i Skovedalen i Elne 22 mars 1872

og har alltid vært hjemme på gården
med uttagelse av 2 aar, som jeg besøkte
mine Brødre i Amerika

Spørsmålet om ja på de mindre
gårdsbrødre og Høysmandsplass, maatte
man lære Hæi i Bæren her lærte
man Basketball som var av Høysmand eller
Hind saust var laget av Høysmanden
som var sent flinkes i det, som oftest
hadde Høysmanden stor barneplass og
dei lag sine Bæren. Etter Høysmandens
avslutning hjemme var dei Høysmand
til Høysmanden hvor dei hadde sine
bestemte plasser, var veldig fint Høysmandens
Hæi på vollen, eller blei det saust hjem
og Høysmand. Det fortaltes fra gammel tid
1794 og senere opover at det var en
bestemte blandt dei som bar Hæi og
ved fra Høysmanden, at dei lod saust god
ut i Høysmanden naar dei bar fra Høysmanden
Da falt Kam på van skellige steder
Høysmanden man bare slippe saust sa
falt Høysmanden av selv, Derimot naar

man hos laud ind kan man ikke saa
 snart bli kvit Bären. Det blev betragtet
 som selvmord hvis et menneske ikke
 i ghtag de faste regler, og et saadant
 menneske ^{ikke} kunde legges i Kristen jords
 paa Kirkegravplads ^{ikke} thi er man stillet med
 at blaa i ietmarken, da husemandsvesen
 er stillet 1880 saavit jeg ved er her i
 Skardalen 3 husemand og dei setter paa
 bestemte betingelser, dei gamle husem-
 ansplads er solgt til husemandens børn
 delvis bet. ijen efter jordloven eller lagt
 til Kulturbehold for gaarden.

Spørgsmaal 2

Ja paa mindre gaarde Kjøstassen
 findes ikke i eten her er 3 kræds
 i Skardalen, som har en gammel
 gaard i fjeldet, som heter Hellaing
 Der slaar dei efter at dei har
 indkøst højet hjemme og da Kjører dei
 højet til Ulløa, og kræver Kjøpsket se
 rids III Om vinteren passer dei paa
 godt fære paa Is og ellers god sne
 fære, fære i gamle dage 1800 var
 Brøglis Vedslade med Drag se IIII
 Slæden var festet til draagen med ^{vidyer}
 Der brøglis unge træammer paa sidene,
 og paa kaappen dertil hadde dei
 3 Reip til at Kneppe Lasset Reipene
 var av Kie eller Okshuder garnet
 og blev skaaret av den ^{dei hadde en bredde av 1 1/2 tommere} det var
 svært godt at Kneppe med og en
 Kan en se dem paa enkelte gaarde
 I Brattehallen hade en Brems paa
 meene i 1800 ^{der} hadde man Bjærkvedjer, som
 Brems

Høybæren lages paa den maade at
 man legger bæren til de ridde av laud
 man setter høyre fot frem og har brenne som
 man har høyde med og fårer med kraft ind
 til foden til ad gangen til en paar en
 lengde av ca 1 meter løfter den op ved
 hjelp av riven i ydste ende saa far man
 med venstre ved foden og legger den ved
 heklet, og legger 3 slike fanger efter mer
 andre og holder paa at legge irad 3
 ganger, og da kan man fa en bær paa
 70-80 Kg det maa dog taes hensyn til
 hvordan strengen er, man knytter bæren
 paa den maade at man bær bæren
 ind i heklet, en mand knytter godt
 ved at bruke i laud og en staar bakom
 Bæren og holder den paa plass man
 setter sig for Bæren har et laud om ven-
 skjel, som en holder for Føtler maa
 stuer og letter den, som staar bak
 og faar manen paa fot, samtidig
 Raker han høy av bæren saa ingen-
 ting gaar til spille, man er sukk
 nøyssom med at alt blir medlat.
 Barna var alltid med under høymen
 og hadde arbeide efter som dei kunne
 utføre dei største dog seer Høybæren
 efter, som dei hadde knyttet til
 Her i Edus bruktos Kinn at Bæren høy
 paa mindre plass hvor man ikke
 kan faste best. Høyestring brukes
 ikke her i Stordalen. Paa enkelte
 Smokstull brukes Trillebøis hvor man har

en grund bak far at hindres at højet
 falder av. Højet laves og Kjæres hjem
 om Sammen. Den fæstes blade, som
 er sagran, og som jeg ogsaa har min
 om var Raangaste II den var paa farsjells
 steder i træet, til 1880 Paa en saadan
 Raangaste fandt man højet og lagde
 i rader det ind til versandre og det
 fik en højde i knopst tilstand 1.50
 om hvor man havde højtang (8 redst).
 Denne Raangastelen blev amblet i
 80 arene, med Kjøstede, bred III
 den er 2.50 lang 2-bred 1.50 høj
 Den har grunder paa siderne og bak
 og fremme. En mand staaer oppe
 bladen og har imod Kærbøjet og
 drækker mer i sladen alt ved han
 kan gaa over, en sligt blade kan
 da en mængde med høj ca 4-500 kg.
 Denne blade brædes grundet der
 man ikke kan Kjæres med Hjulslade
 Paa skallerne snart bræder man
 Hjulslade, laade med et og to
 hjulpar. Denne Hjulslade bruges
 laade far høj og kan serids III.
 Den var 3m lang 1.50 bred 1-høj
 og laves paa den smakte at man
 hives op med en Højgøpel og en
 veltet mand, er op og drækker
 højet mer og har ogsaa kop goud
 hvor man har højtang og knupper
 godt til og puser av. Sladen
 og marker omkring ingen ting
 maas gaa til spilde.

Høyklangen festes og knepper paa følgende
maade. Høyklangen festes med hæn fremme
i bløden i bakerste enden er inddrevet
en del av et Kihorn som man lar sæd
gli paa i enden Kneppingen, den andre
delen av sæd er festet bakk som
man knepper med og gjøres fast
i bløden efter Kneppingen.

Her i Etnes ligger en best for Høykants
Spørsmål 5

Felleslakt er her ikke i Stordalen
da alle gårds er iidskiftet og enhver
har sine bestemte stykker.

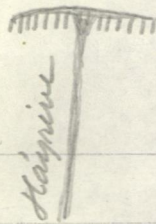
Spørsmål 6.

Er lersvarede får ved Høytransporten
for Stålsgaarden Helling.

Stordalen er beliggende i øvre
enden av Etnes, grenser mod Maanen
den udgjør største del av Grindheimens
sagn og omfattende gaardene rundt
Stordalsvandet fra Karheim til Ekreheim.

Det meste av det her angivne er
efter egne erfaringer, og som mine
færdre har fortalt mig ifølge sagn
fra sine færdre.

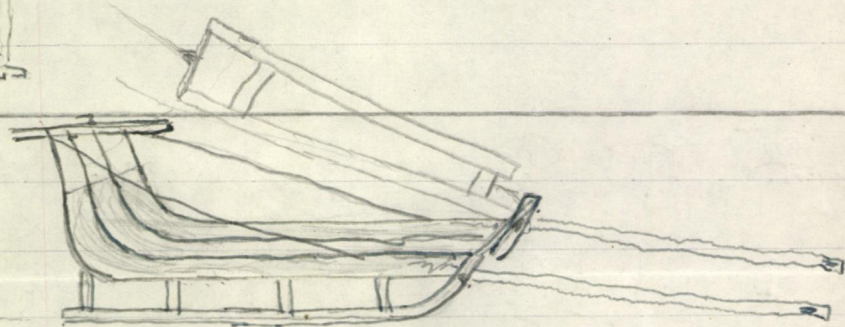
Basstokk med Hagle

I

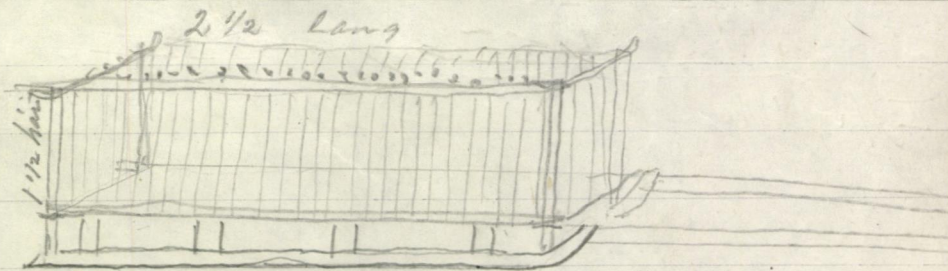

II

første slede. som var her før 1880

III

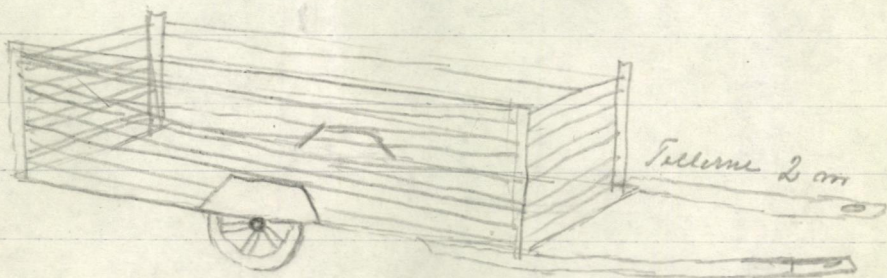
uden skuring

87

7

3m lang 1 1/2 brei 1m h i ~~Fit~~

III

IIII

HØY SLED

85

73